

10.000 VOL. II

Coordonator:

Prof. Dr. Marcian David Bleahu
Membru de onoare al Academiei Române

Prim editor:

Dr. Aldica Gheorghe Virgil

Secund editor:

Perlik Romeo-Alexandru

Co-editori:

Cazan Gabriel

Radu Pop

Buşu Lucian

Cartea conține frânturi din contribuția unor colectivități organizate în ultima parte a secolului al XX-lea și primii ani ai noului secol la cunoașterea carstului din România. Individual textele au un conținut particular ales de către grupuri, însoțite de o anexă de fotografii reprezentative. Contextul socio-temporal s-a dovedit definitiv pentru acumularea imensă de activități specifice și cunoștiințe.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

10.000. - Ghimbav : Art Soleil, 2018

5 vol.

ISBN 978-606-94153-8-2

Vol. 2 / coord.: prof. dr. Marcian David Bleahu ; prim ed.: dr. Aldica Gheorghe Virgil ; secund ed.: Perlik Romeo-Alexandru ; co-ed.: Cazan Gabriel, Radu Pop, Bușu Lucian. - 2021.
- Conține bibliografie. - ISBN 978-606-95204-0-6

I. Bleahu, Marcian David (coord.)

II. Aldica, Gheorghe Virgil (ed.)

III. Perlik, Romeo-Alexandru (ed.)

IV. Cazan, Gabriel (ed.)

V. Pop, Radu (ed.)

VI. Bușu, Lucian (ed.)

061(498):551.44

Foto coperta - Peștera Coliboaia, rinocer lănos, cca.34.000-36.000 ani B.C.,

- Andrei Posmoșanu

CUPRINS

**LUMINĂ ÎN ÎNTUNERIC (14.03.1924-30.07.2019) Marcian David Bleahu -
reportaj-eseu, Perlik Romeo-Alexandru**

SIGLA	DENUMIREA ORGANIZAȚIEI / CLUBUL DE SPEOLOGIE
	"SILEX" BRAȘOV
	"CLUBUL SPORTURILOR MONTANE" HUNEDOARA
	"LILIACUL" ARAD
	"CASA DE PIATRA" TURDA
	"SPEOMURES" TÂRGU MUREȘ
	"EXPLORATORII" REȘIȚA

Cuvânt înainte

”A ști sau a nu ști, aceasta este Întrebarea”.

Emil Gheorghe Racoviță

Fără a aminti vremurile în care trăim, încercăm să redăm în continuare momente din viața unor asociații de speologie, descrise de către membrii importanți ai acestor grupuri. Ele evoca diversitatea exploratorie în mediul carstic din țară și din lume, în funcție de tipurile de acțiuni. În a doua parte a secolului al-XX-lea a apărut și s-a dezvoltat și propagat în rândul tinerilor o cultură a descoperirilor speologice și a tot ce însoțea acestea, astfel numărul grupărilor a crescut continuu, e drept, sprijinite de instituții publice apropiate ca profil. Totodată, a fost benefică existența și formarea de organizații la nivel național în scopul susținerii și popularizării rezultatelor asociațiilor.

Cu regret însă amintim că prof. Dr. Marcian David Bleahu, membru de onoare al Academiei Române, și care a influențat decisiv speologia și carstologia română, a trecut la cele veșnice. Alături de Emil Gheorghe Racoviță, marele explorator, savant și fondator al biospeologiei, cel de-al doilea tată al speologiei românești trebuie să fie neapărat geologul Marcian Bleahu, cercetător neobosit al carstului și promotor al școlii de speologie fizică și carstologie. Participarea sa extraordinară la nașterea și creșterea speologiei explorative, pentru care trebuie, fără doar și poate, sa-i fie recunoscută paternitatea, alături de o mână de alți mari oameni inimoși, este evidențiată în filele acestui volum.

În 2020 am aniversat 100 de ani de la înființarea primului Institut de Speologie din lume la Cluj prin eminentul om de știință român Emil Racoviță. De-a lungul timpului acesta nu și-a schimbat obiectivul principal de activitate, dar a avut diferite instituții publice de care aparținea. Existența lui în a doua jumătate a secolului XX a fost definitivă pentru dezvoltarea grupurilor de tineri entuziaști, în cunoașterea țării, în special, în zonele carstice.

În anul acesta Uniunea Internațională de Speologie a instituit “*2021: Anul International al peșterilor și carstului*”. Volumul prezent conține, ca nou imbold pentru explorare și cercetare, cea mai recentă și detaliată hartă a carstului din România, disponibilă în format electronic și letric.

Actualul volumul îl dedicăm memoriei Marcian David Bleahu.

Grupul de editori:

Aldica Gheorghe Virgil

Perlik Romeo-Alexandru

Cazan Gabriel

Pop Radu

Bușu Lucian

Istoria Speologiei de amatori

Deși teoretic pe atunci eram un *profesionist*, am trăit din plin deceniul de aur al speologiei datorită speologilor amatori. Pot spune acum, privind în perspectiva timpului, că a fost cel mai fericit capitol din viața mea. Există obiceiul de a defini acest deceniu printr-un număr: 10 000. Este exprimarea cantitativă a activității zecilor de cluburi cu sutele de pasionați. Pe mulți dintre ei i-am cunoscut. Unii mi-au devenit prieteni până azi.

Deceniul zis *de aur* a rămas în istoria recentă a României ca slogan propagandistic, căci realitatea anilor 80 era cea a penuriilor de alimente și benzină, a pâinii pe cartelă, a frigului în case, a cenzurii, a izolării. Securitatea lui Ceaușescu reușea să mențină o atmosferă gri, de teamă și suspiciune. Romanul de ficțiune a lui George Orwell, 1984, pe care el îl publicase în 1944, se potrivea foarte bine pentru România. O Românie din care mulți voiau să fugă, luând drumul emigrării. Alții s-au retras în nișe, precum arte, sport sau natură. Speologii amatori au reușit să-și îndrepte energia și setea de descoperire a unor lumi necunoscute în cotloanele peșterilor. Au emigrat sub pământ.

Tehnic, mișcarea speologică organizată a pornit de la coagularea câtorva cluburi, pînă la vigoasă federație, cu speo-sporturile cu sute de participanți și bilanțurile ei. Câteva personalități au fost dirijorii acestei orchestre: Marcian Bleahu, Emilian Cristea, Gioni Baboș, Cristian Goran. La început orfane, cluburile s-au adunat sub umbrela BTT datorită lui Baboș și a Federației de Turism-Alpinism, ajutați de Cristea. Din fericire și Gioni și Nea Emil nu au fost funcționari ci oameni inimoși, cu căldură, cu umor, au avut câte un pic de suflet pentru toți. Din păcate, unii ne-au părăsit prea devreme. Nu putem să nu-i amintim pe Gutt Walter la Brașov, Gunther Karban în Reșița, Constantin Lupu la Timișoara, care au pus umărul la construcție.

Bleahu și Goran au fost arhitecții sistemului speo-sport, care a conciliat activitatea de explorare speologică - în sensul cunoașterii geografice, a sporirii patrimoniului speologic, cu cerințele competiționale ale federației. Au fost anii de glorie ai speologiei. 1984, anul lui Orwell, e

concludent. Probabil că a fost cel mai prost la suprafața pământului, dar dedesubt a fost extraordinar. În cadastrul lui Goran sunt consemnate 808 peșteri nou descoperite. Iar printre ele Piatra Altarului - peștera din vis, Humpleu, de 40 km, cu marile ei săli și încă mari promisiuni, împlinirea sistemului Ciur-Ponor, situl arheologic Peștera cu Morminte, Peștera Rece cu unicatele sale...Într-un singur an.

Un alt astru care s-a aliniat constelației favorabile a fost Institutul de Speologie Emil Racoviță. Mai mulți cercetători au fost alături de amatori, au îndrumat cluburi, au participat la organizarea întrunirilor. La Cluj, Iosif Viehmann, a fost un mentor excepțional, care a descoperit generații de pasionați și a patronat unul dintre cele mai eficiente cluburi. În București, Povară, Goran, Diaconu și Lascu și-au asumat resorturi în Federație. Școala de topografie-cartografie a fost de înalt nivel și pereții sălilor ce găzduiau congresele erau neîncăpători pentru hărțile pe care defilau kilometri de galerii. După cum expozițiile foto și proiecțiile de diapozitive de atunci au făcut numeroși prozești și au pus bazele unei școli prestigioase de fotografie speologică.

Sunt fericit că am trăit din plin acel deceniu, cu relele și bunele lui. Dacă va rămâne sau nu *aurul* speologiei românești rămâne de văzut. Căci acum, în zorii unui nou deceniu, avem vești despre peșteri și avene cum nu s-au mai pomenit, despre noi descoperiri științifice și performanțe explorative, imagini superbe cu formațiuni și peisaje subpământene inedite.

Salut și pe curând,

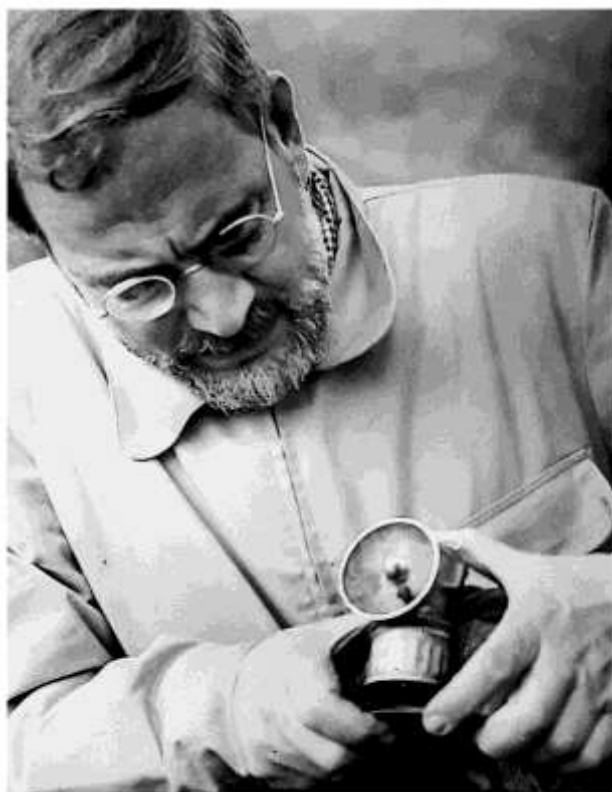
Dr. Cristian Lascu,

fondator și primul președinte al cluburilor Focul Viu și GESS

LUMINĂ ÎN ÎNTUNERIC

(14.03.1924-30.07.2019)

Prof. Dr. Marcian David Bleahu, membru de onoare al Academiei Române a fost cel care a clădit și influențat decisiv speologia română începând cu doua jumătate a secolului trecut. Prin prezența sa a fost cel care a făcut ca speologia noastră să fie recunoscută la nivel mondial și care a știut să dea mai departe și să crească alături de dânsul mai multe generații de speologi, cercetători, geologi. Pe mulți dintre noi ne-a influențat direct prin remarcabilele conferințe, lucrări și cărți scrise, care au rămas până în ziua de azi fundamentul speologiei practice de noi toți. Cu Marcian Bleahu, ca mentor spiritual al primelor generații de speologi, cei mai mulți dintre noi suntem azi aici, practicând cu pasiune speologia.¹



¹ Spencer Coca – Președintele Federației Române de Speologie.

Marcian David Bleahu s-a născut la 14 martie 1924 la Braşov, într-o familie educată - tatăl său fiind notar public, iar mama sa având descendenţă dintr-o veche familie aristocratică. A excelat în studiile sale la Liceul „Dr. I. Meşotă” între 1933-43, fiind la fel de fascinat de cultură, conferinţe ştiinţifice, schi şi drumeţii montane în jurul oraşului său natal. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, o perioadă dificilă, urmează pentru puţin timp cursurile Şcolilor Politehnice şi de Drept, la care renunţă, şi s-a înrolat volutar ca militar. În 1944, intră la Facultatea de Ştiinţe de la Universitatea din Bucureşti pentru a studia ştiinţele naturii şi geografia. Cursurile au fost susţinute de profesori de seamă, iar munca de teren s-a potrivit cu pasiunea pentru natură, după cum declară în autobiografia „*Spovedania unui neînvins*” (Editura Paideia, 2006).²

A absolvit, în 1949, Facultatea de Ştiinţe la Secţiile de Ştiinţele naturii şi Geografie. Între anii 1949 - 1994 a funcţionat ca geolog, cercetător şi în diverse poziţii de management (inclusiv director) al Institutului Geologic al României. Îşi începe activitatea didactică la Catedra de Geologie din cadrul Universităţii Bucureşti, activând ca asistent, şef de lucrări şi conferenţiar între anii 1949-1961. Îşi reia cariera universitară după 1989, când înfiinţează, alături de prof. Dolphi Drimer, Universitatea Ecologică, fiind numit Decan al Facultăţii de Ştiinţele Naturii (transformată în Facultatea de Ecologie). În 1974 obţine doctoratul cu o teză despre geologia şi morfologia carstului şi a peşterilor, la Universitatea din Cluj. Este ales senator în legislaturile 1990-1992 şi 1996-2000 din partea Mişcării Ecologice din România, respectiv a Federaţiei Ecologice din România. Ministru al Mediului, în perioada 1991-1992.³

Alături de Emil G. Racoviţă, marele explorator, savant şi fondator al biospeleologiei, cel de-al doilea tată al speleologiei româneşti trebuie să fie neapărat geologul Marcian Bleahu, cercetător neobosit al carstului şi promotor al şcolii de speleologie fizică şi carstologie. Personalitate complexă, înzestrată cu o pregătire ştiinţifică impresionantă, creativă, riguroasă şi pasionată în toate angajamentele sale, Marcian Bleahu este

² Goran C. - *In memoriam Marcian D. Bleahu* (1924–2019), Travaux de l'institute de speologie "Emil Racovitza", 2019.

³ https://ro.wikipedia.org/wiki/Marcian_Bleahu

autorul sau coautorul a 31 de cărți, 40 de lucrări științifice, mai mult de 400 de articole despre geologie, geografie, speologie, turism, știința, istoria științei, istoria artei, muzica, protecția mediului și a naturii, probleme civice și politice, precum și scenarii pentru documentare științifice și peste 500 de conferințe publice, inclusiv la radio și TV.⁴

La fel de important, a fost un învățător desăvârșit, un orator excepțional și un organizator fără cusur, mereu gata să urce un munte, să exploreze o peșteră, să viziteze un muzeu sau să meargă la un concert. O personalitate deschisă și rafinată, un partener fermecător în conversație, binecuvântat cu o curiozitate aproape copilărească, astfel încât, în ciuda poziției sale de profesor, director, senator, ministru sau membru al Academiei, ar vorbi cu bucurie ore întregi cu păstori, bătrâni, turiști întâlniți pe trasee montane sau într-o colibă de munte, cu pădurari sau mineri, cu studenți și tineri pasionați de natură sau cu oameni pe care pur și simplu i-a cunoscut la o conferință, la autogară sau ieșind de la un concert. Oricare conversație sau întâlnire, chiar și din întâmplare, avea valoare pentru el și orice persoană cu care a venit în contact putea deveni sursă de informații inedite sau interesante.⁵

De-a lungul vieții, pe parcursul a 95 ani, în care a dovedit o energie și o pasiune de excepție, în tot ce a făcut, profesional, dar și social, în multele domenii în care s-a implicat, a fost și a rămas consecvent unui crez, exprimat atât de plastic de un autor francez: *"parler est bien, ecrire est mieux, imprimer est excellente chose"*.

Studiile sale conving prin conținut, precizie și completitudine, însă au la bază atât un uriaș travaliu bibliografic, cât mai ales o bogată activitate de teren. Impresionează diversitatea preocupărilor, dar sunt și teme pe care le cutivă cu predilecție: geologia și geografia, ecologia și speologia, muzica și turismul. Cu atât mai laudabil este exemplul său, care, în plină epocă de îndoctrinare comunistă, a scris în presa cotidiană sute de articole acceptabile azi sub raportul conținutului. Lor le putem adăuga conferințele radio,

⁴ Goran C. - *In memoriam Marcian D. Bleahu (1924–2019)*, Travaux de l'institute de speologie "Emil Racovitza", 2019.

⁵ Ibidem

scenariile de filme documentare, prezentări vizuale, interviurile și referatele, precum și alte texte, unele rămas în manuscris. A debutat în publicistică la 20 ani (1944), într-o perioadă în care revenea democrația după ani de opresiune, dar în care înghețul ideologic comunist se pregătea să debuteze. Aproape că nu este revistă importantă din România la care să nu colaboreze, însa numele său îl întâlnim, chiar înainte de 1989, în periodice și volume apărute și în alte țări. Din nefericire, nu a putut merge acolo unde era invitat și în anii comunismului, călătoriile sale peste hotare fiind mult prea puține până în 1989, mediul academic elvețian și nu numai prețuind un cercetător ce realiza performanță academică dincolo de o cortină de fier, plină de interdicții de comunicare cu lumea civilizată. Cărțile și studiile sale s-au bucurat de atenție, fiind recenzate atât în revistele de specialitate, cât și în presă. La rândul său a semnalat numeroase lucrări, fără a cădea însă în capcana unui provincialism îngust. A fost și un om al cetății, România având șansa singurului ministru profesionist al mediului, iar Brașovul, orașul său natal, fiind cu cinste reprezentat de Marcian David Bleahu ca senator ecologist.⁶

Printr-un enorm efort, a realizat, ajutat cu devotament de soția sa Simona Bleahu, o vastă operă în domenii înmănunchiate, extrem de specializate, dar pe care le-a adus spre cunoaștere într-o manieră modernă, facilă, potrivită momentului.

Definită de specialiști ca aparținând excelenței, la 19 octombrie 2019, avându-l autor pe M. Bleahu, a fost lansată, postum, o nouă carte-concept *"Ariile protejate și protecția naturii"* (cca. 900 pag.), care în mod structurat și echilibrat, răspunde unor întrebări fundamentale, motivând argumentat pentru fiecare: De ce trebuie să ocrotim natura? Ce ocrotim (înăuntrul și înafara ariilor protejate)? Cum ocrotim? În acest domeniu, care suscită un extrem de mare interes, chiar de la prima întrebare, se observă că răspunde definitiv, concis, sintetizat, dar mai ales responsabil. Oferă astfel analize dar și soluții din punct de vedere: științific, socio-economic, al sănătății omului, industriei și comerțului, turistic și de recreere, educativ. Cartea, se recomandă tuturor, cuprinzând în totalitatea lor pe un "fir roșu",

⁶Stoiculescu C.D. – Revista de silvicultură și cinegetică, Memento – Lansarea volumului *"Ariile protejate și protecția naturii"*, Editura Paideea 2019.

multitudinea de probleme de maxim interes în acest domeniu, inclusiv protecția peșterilor.

La data prezentului articol, mai este cunoscut și cert faptul, fiind în curs de lansare astfel, avându-l autor pe M. Bleahu, o continuare a cărții-concept *"Morfologia Carstică"* (ediția 1974) respectiv *"Vol. II"*. Pentru speologii români, acest titlu este unul dintre cele mai așteptate, având în vedere cât de mult a ajutat, în înțelegerea domeniului carstic și explorării *"Morfologia Carstică ediția 1974"*, alături de magica carte *"Omul și peștera"* apărută în 1978, care cu siguranță a vrăjit mulți cititori, deveniți apoi speologi. Astfel, cu "carte" (cunoaștere), "acte" (legitimați), speologii exploratori (autorii) au realizat numeroase descoperiri și cercetări, tocmai printr-o entuziastă răspândire a cunoșterii carstului și practicării speologiei.

Prin cartea autobiografică, având nume cu tâlc, *"Spovedania unui neînvinș"* aflăm principalele etape, cu amănunte serioase dar și savuroase despre viața sa, din realizările și ispravile, omului Marcian Bleahu. Într-un mod special, mai ales pentru speologi, aflăm despre el, cum a cucerit vârfuri de munți, despre contribuțiile sale științifice la dezvoltarea teoriilor tectonicii globale, dar și în alte domenii, iar la un moment anume și despre un *tărâm misterios*.... Prin câteva fragmente, ne apropiem și aflăm de unele din clipele, traseele și rezultatele decisive ale vieții sale, legate de acest tărâm: "...am luat iute hărțile topografice să identific unde este acest Padiș, dar nu l-am găsit și nici Cetățile Ponorului. M-am cam lămurit pe unde vine, dar marea surpriză a fost când am cercetat hărțile geologice de detaliu și pe care, la locul respectiv era un gol. Încă o *terra incognita* care mă aștepta. Am făcut diligențele necesare să fiu trimis acolo pentru a realiza harta geologică și așa au început aventurile mele geologice în Munții Apuseni, care au ținut mai bine de 45 ani."⁷ Cam la două săptămâni de la sosirea mea în Padiș, au apărut colegii de la Institutul de speologie, **Picu Șerban, Dany Coman și Pepi Viehmann**, (îi scriu cu literă groasă fiind profesorii mei în ale speologiei și prieteni de inimă). Veniseră să facă explorări de peșteri și în prima explorare, în peștera Căput, m-au invitat să particip și eu. A fost atât de fascinant, încât a fost actul de botez al meu ca speolog și actul de naștere

⁷ Bleahu Marcian – *"Spovedania unui neînvinș"*, Ed.Paideea, Bucuresti, 2006, p.64.

al unei noi pasiuni.⁸ ”...am elaborat o carte mai mică în care am tratat toate problemele legate de carst și peșteri, de la geneză la formele rezultate. Dar nu numai formele din interiorul Pământului, endocarstice cum le-am numit eu, ci și pe cele de la suprafața Pământului legate de procesul de dizolvare, forme numite de mine exocarstice. Pentru cele din urmă a trebuit să consult altă literatură, de la clasicul *Das Karstphomen* de Jovan Cvijje, la lucrările lui Eduard Martel și cele moderne ale lui A. Bogli *Karsthydrographie und psysische Speleologie*, J.N. Jennings *Karst*, M. Sweeting, *Karst Landforms* și articolele lui Jean Corbel, Jean Nicod, etc. Cartea poartă titlul **Relieful Carstic** (1982), are 295 pagini și a apărut la Editura Albatros. Și ea a avut de suportat avatarurile cenzurii comuniste, neputând fi tradusă în străinătate.”⁹

Faptul extraordinar, pentru speologi, și pe care trebuie sa-l evidențiem și omagiem cu prisosință, este însă cel al nașterii dar și cel al creșterii speologiei explorative, pentru care trebuie, fără doar și poate, sa-i fie recunoscută paternitatea, alături de o mână de alți mari oameni inimoși.¹⁰

A sintetizat miraculos, la momentul potrivit, acea scânteie ce a aprins, cel mai tare, lumina în întunericul ”*continentului carstului*” pentru speologii României.

Exprimându-se într-o manieră specială, cu un timbru al vocii inconfundabil, în conferințe, dar mai ales și cât a fost posibil în scris, într-un mod romantic dar și responsabil, pe cât de pasional pe atât de atent și riguros, ne-a lăsat, o zestre greu de cuantificat prin bogăția ei științifică și de patrimoniu.

⁸ Idem, pag.66.

⁹ Idem, pag.152.

¹⁰ Emilian Cristea alături de corpul de cercetători ai ISER, și nu numai, fiind continuă această preocupare.

Cuvintele sale prin care salută depășirea cifrei de **”10.000”** de peșteri, descoperite de către speologi începând cu anii ’70, sunt o sinteză care luminează și onorează¹¹:

„**Speologie**, cuvânt magic, ce pătrunde greu în conștiința publică.

Speologia s-a născut pe la începutul secolului trecut din dorința de cunoaștere mai amănunțită a tainelor pe care le adăpostesc peșterile.

Una din rădăcinile noii discipline s-au aflat aici pe tărâmul țării românești grație marelui savant Emil G. Racoviță care a dat trup unei noi științe, stabilind legi, terminologia specifică și publicațiile adecvate.

Institutul de Speologie înființat în deceniul al doilea, al secolului trecut ca o disciplină complexă ce a pătruns misterul formării lumii subterane a peșterilor și mai ales viețuitoarele ce o populează și totodată și modul în care s-a format și evoluat societatea omenească.

Institutul de Speologie înființat de Racoviță la Cluj și-a câștigat notorietatea prin publicații prestigioase și a deșteptat interesul drumeților îndrăzneți să descopere noi peșteri și să le exploreze.

Până la Primul Război Mondial erau cunoscute și consemnate în documente scrise, în România, aproximativ 100 de peșteri și se datorează unei prime generații de cercetători întâmplători ai lumii subterane.

Grație și binecunoscutului alpinist Emilian Cristea, sprijinit de o puternică echipă de cercetători științifici grupați în Institutul de Speologie cu sediul la Cluj și apoi și la București, au fost puse în anul 1973 bazele speologiei ca disciplină sportiv-explorativă și de cercetare, cu clasamente de performanțe sportive și științifice, a căror merite au fost recunoscute în întreaga lume.

În 1976, la reuniunea speologilor care s-a ținut la Cabana Valea de Pești de pe Jiul de Vest, Federația Română de Turism Alpinism și Institutul de Speologie au făcut posibilă apariția celui de al doilea Catalog al cavităților din România care consemnează circa 2000 de cavități, respectiv o dublare față de primul din 1964.

În acest fel a apărut și o nouă disciplină sportiv-explorativă și de cercetare, căreia îi revine meritul de a aduce la cunoaștere publică, până azi, o sporire a patrimoniului speologic cu peste 10.000 de peșteri și avene.

O nouă eră s-a constituit începând cu anul 1994, speologia având în România o unitate de sine-stătătoare, sub egida Federației Române de Speologie. Sunt remarcabile entuziasmul, perseverența și efortul speologilor

¹¹ **”10.000”** - Titlu al unui proiect, al cărui prim volum a apărut în ianuarie 2019 și care prezintă prin intermediul cluburilor și asociațiilor, o mică parte din activitatea speologilor exploratori și câteva din descoperirile lor.

pentru explorările și cercetările subterane ce ne sunt prezentate alăturat, prin scurte istorice, în aprofundarea legilor de evoluție a mediului subteran, a populațiilor de vietăți minuscule ce o populează, a descoperirilor de mare valoare arheologice, pluridisciplinare.

În edificarea acestei noi speologii, ca participant, nu pot decât să mă bucur și să salut, activitatea de conștientizare a rezultatelor obținute, atât de utile și benefice, pentru a face față noilor cerințe a societății moderne.”¹²

Pentru speologi și cei apropiați domeniului speologiei, și nu numai, este recomandat, pe lângă titlurile științifice, a face o incursiune în cartea sa autobiografică, respectiv la capitolul intitulat *Ad augusta per angusta*¹³. Cu siguranță, prin acele rânduri, vă veți găsi în mod magic transpuși în tărâmul misterios, de departe încă, al peșterilor, în care însă, cu multă pasiune și pricepere, Marcian Bleahu ne-a adus (multă) lumină.

Din rândurile celor formați în perioada sus amintită, chiar din Brașov, orașul natal al lui M. Bleahu, desprindem, o undă de caldă recunoștință, pentru admirabile rezultate în speologie și protecția mediului, rezumată astfel: Cei din generația mea, de la clubul SILEX (înființat la Brașov, din luna mai 1973, inițial „Cercul de speologi amatori Răsăritul”), nu vom putea uita niciodată impactul hotărâtor pe care l-au avut cărțile lui Marcian Bleahu, asupra devenirii noastre ca speologi. “*Cuceritorii Întunericului*” și “*Omul și peștera*” ne-au dezvăluit un univers nou, fascinant, plin de enigme și lucruri care de-abia așteaptă să fie descoperite. Explorările marilor cavități de la acea dată, Gaura Iadului - Holoch, moartea tragică a lui Floyd Collins în sistemul Mammoth Flinth Ridge, scările desfășurate în Avenul Trebiciano, Antro Di Corchia, Pierre Saint-Martin și Marcel Loubens, împreună cu descoperirile din Carpații României au trezit în noi dorul de aventură și necunoscut. “*Relieful Carstic*” ne-a ajutat să înțelegem mai bine modul de formare a mediului în care am avut nenumarate aventuri. Cuvintele lui pline de căldură ne-au încurajat să încercăm să “dăm lovitura” chiar și în zone carstice cu mic potențial, cum ar fi Munții Perșani. Și visul s-a materializat sub forma Peșterii Comăna, arie naturală protejată!¹⁴

¹² Bleahu Marcian et.al. – “10.000”, Ed. Art Soleil, Brașov, 2019, cuvînt înainte.

¹³ *Ad augusta per angusta* este o expresie în latină care apare în piesa „*Hernani*” (actul IV) de Victor Hugo, și care poate fi literalmente tradusă ca „pe poteci strâmte (și abrupte se ajunge) la fapte mari” sau „la rezultate strălucite se ajunge pe căi înguste, trudnice”.

¹⁴ Boeriu D., speolog - Președinte Asociația Speologică Silex Brașov în perioada 1983-2002.

Accesul la *"INSTITUȚIA"* numită Marcian Bleahu, a fost posibil permanent și continuu, având ușa larg deschisă, atât la propriu cât și la figurat (telefonice, epistolare, e-mail, etc.), pentru toți, dar într-un mod deosebit și special pentru speologi. Pentru acești exploratori, care au turnată în ei parte din ființa sa (chiar și cătuși de pușin), dintre cei ce veneau cu întrebări, nimeni nu a rămas fără un răspuns sau un îndemn ori o încurajare din partea lui. Iar pentru toți ceilalți speologi, orice s-ar crede a avut o egală atenție *"paternă"* (chiar dacă uneori, sentimental, ar fi părut diferit). Dealtfel putem afirma că-și *"cântărea"* cu deosebită grijă cuvintele dar și interlocutorii, remarcând în fiecare parte bună. Vorbele și mai ales conferințele sale, povești adevărate și ilustrate, au ținut cu sufletul la gură, au acaparat și au stimulat imaginația mai multor generații. Iar cărțile, scrierile, emisiunile radio și TV precum și filmele sale au oferit instrumente pentru reușite explorative și de cunoaștere speologică. Casa Bleahu prin grija distinsei sale soții Simona (Monel pentru Marcian alias Matty, și apropiați) s-a constituit permanent într-un sanctuar al culturii, gândurilor înalte și nobile, al erudiției. Într-un asemenea loc, cu ziduri încărcate cu cărți (dintre care multe chiar ale sale), dar și cu minunate icoane pe sticlă (alesele soției), a creat neostenit, încurajat și sprijinit de d-na Simona Bleahu. A dovedit și cultivat o atmosferă de lucru și colaborare sănătoasă și prolifică (chiar molipsitoare). Ca om, în relațiile cu cei din jur, a dat dovadă permanent de ospitalitate, empatie dar și un umor fin, și nuanțat, remarcat mai ales la ocazii, alături de familie dar și de prieteni de la ISER, Institutul Geologic, speologi dar și mulți alții, fiind o fire extrem de deschisă. De la M. Bleahu au plecat spre multe destinații mii de cărți și lucrări, extrase științifice, nu doar către simpli cititori ci și donate pentru a înzestra instituții de învățământ superior sau fonduri de carte (în special la U.B.B. Cluj formând fondul Marcian Bleahu, cu mii de cărți și documente). În ultimii ani, datorită unor probleme de sănătate, a ales cu mare demnitate o atitudine mai rezervată, lipsind publicul de prezența sa efectivă, dar continuând să lucreze până în ultima clipă a vieții, la el acasă, la multiple proiecte și idei (ce încă mult timp vor continua să apară și fără îndoială să-și producă efectele benefice). Se poate afirma negreșit că oricine a avut șansa de a-l asculta, citi cărțile, ori întâlni a fost și este norocos, discursul său fiind în mod constant despre noutate, etică și speranță în mai bine.¹⁵

Printre alte lucruri deosebite, ce trebuie amintite, este faptul că ne-a lăsat în grijă și spre valorificare o enormă și unică arhivă de imagini,

¹⁵ Numeroase surse și informații media accesibile public (urmează să mai apară, spre exemplu: în anul 2020 în octombrie cu ocazia omagierii lui Emil Racoviță, apoi dezvelirea unui bust la Parcul Natural M-ții Apuseni, s.a.).

respectiv cca. 40.000 de imagini, diapozitive și fotografii, atent inventariate și localizate, al căror conținut este deosebit de valoros, din punct de vedere științific și social: geologie, geografie, speologie, preistorie și artă rupestră, mediu, etc.

A fost premiat și decorat cu numeroase distincții. În anul 2008 este decorat cu Ordinul „*Steaua României*” în grad de Cavaler, cea mai importantă distincție românească. În 2018 a fost ales membru de onoare al Academiei Române, în cadrul Secției de Științe Geonomice¹⁶. După ce s-a retras din activitatea publică, a continuat să scrie articole și cărți din diverse domenii, inclusiv cel muzical (fiind cunoscut ca un meloman rafinat), sau al ecologiei.¹⁷

Geograf, geolog, speolog, fotograf, publicist, politician, estetician, om de artă și cultură, vicepreședinte al Conferinței ONU pentru Mediu și dezvoltare de la Rio de Janeiro(1992), ministru al mediului, senator, membru de onoare al Academiei Române și triplu premiat al acesteia, membru al altor foruri științifice de prestigiu din țară din lume, sunt doar o parte din calitățile, titlurile, sau cele ce se pot spune, despre acest om absolut remarcabil, fiind pentru perioada sa cu adevărat cel mai mare enciclopedist al țării.

Alături de Emil Racovita, fondator al biospeologiei și întemeietor al primului Institut de Speologie din lume în anul 1920, dovedind cu prinos a fi cel mai demn continuator al marelui savant în domeniul speologiei și carstologiei, Marcian David Bleahu va rămâne în calitate sa indiscutabilă de om de știință vizionar fondatorul speologiei fizice și mentor al speologiei explorative.

BIBLIOGRAFIE:

- Bleahu, M. – *Spovedania unui neînvins*, Ed. Paideia, 366 p., 2006;
Bleahu, M. – *Memoriu de activități și scrieri, 1944–2018*, București, 119 p., 2019;
Goran C. - *In memoriam Marcian D. Bleahu (1924–2019)*, Travaux de l'institute de speologie "Emil Racovitză", 2019.
Stoiculescu C.D. – *Revista de silvicultură și cinegetică, Memento – Lansarea volumului Ariile protejate și protecția naturii*, Ed. Paideea 2019;

¹⁶ Geonomia este știința relațiilor dintre mediul înconjurător natural și societățile umane.

¹⁷ https://ro.wikipedia.org/wiki/Marcian_Bleahu

https://ro.wikipedia.org/wiki/Marcian_Bleahu;
Bleahu M. et.al. – *10.000*, Ed. Art Soarel, Braşov, 2019, cuvînt înainte.

Mulţumiri: Suntem recunoscători doamnei Simona Bleahu pentru documentaţii biografice şi explicaţii!

Reportaj-eseu, Perlik Romeo-Alexandru
Ex-vicepreşedinte S.R.S.C., lector topografie FRSPEO, speolog C.S.E.R.
Petroşani s.a.